

способен на ответственное отношение к обучению, к его организации и результатам. Только такой обучающийся может осознанно взять на себя часть ответственности за выполнение андрагогической модели обучения.

Андрагогическая модель обучения предусматривает и обеспечивает активную деятельность обучающегося, его высокую мотивацию и, следовательно, высокую эффективность процесса обучения.

Литература

1. Ноулз, М. Ш. Современная практика образования взрослых. Андрагогика против педагогики / М. Ш. Ноулз. — М.: Изд-во МГУ, 1980. — 203 с.

С. Г. Кашуба, аспирант,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
комерційний директор ТОВ «Ерстенваль»
e-mail: Sve-kashuba@mail.ru

НЕОБХІДНІСТЬ СПІВПРАЦІ НАУКОВЦІВ, ПІДПРИЄМЦІВ ТА ОСВІТЯН У ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

**Кашуба Светлана
Григорьевна** необходимость
сотрудничества предпринимателей,
представителей научного
и образовательного сообщества
в сфере туризма в Украине

Kashuba Svetlana
Need for cooperation businessmen,
scientists and education
communities with in tourism
in Ukraine

Актуальність даної теми полягає в тому, що в туристичній галузі на сьогоднішній день виникла гостра необхідність співпраці науковців, підприємців та освітян. В Україні приймаються закони, та вносяться до розгляду законопроекти, що не мають наукового підґрунтя. У наш час ініціюється відміна ліцензування туроператорської діяльності, що в більшості країн Європи є одним з головних факторів захисту ринку від шахрайства та надання неякісних послуг. Відміна ліцензії та збільшення розміру банківської гарантії призведе до закриття багатьох невеликих туроператорів, що в свою чергу негативно вплине на галузь взагалі, та призведе до скорочення робочих місць для студентів-випускників ВУЗів.

Необхідно терміново визначити зони можливої співпраці, щодо дослідження наслідків введення запропонованих змін до «Закону

про Туризм» [1]. На жаль, як ми можемо побачити в документах, що доступні на сайті Держслужби, поки що науковці коментують зміни тільки в аспекті «сталого розвитку» та коректують визначення деяких термінів. На думку ж підприємців, зміни призведуть до скорочення кількості підприємств, пропозиція на ринку праці буде значно скорочена, і необхідно буде вносити зміни до програми підготовки кадрів, для підвищення якості освіти та зменшувати квоту місць за спеціальністю «менеджмент туризму».

Сьогодні ми спостерігаємо перенасиченість туристичної галузі підприємствами на душу населення. В Україні станом на 2012 рік близько 3000 туроператорів і невідома кількість тур-агенцій, які наразі діють без ліцензії. Це сприяє демпінгу та низькому рівню професіоналізму. Починаючи тур-агенти нічим не можуть аргументувати вибір клієнта в свою користь, окрім знижки. З відміною тур-агентської ліцензії туристичною посередницькою діяльністю почали займатись усі бажаючі. Майже кожне велике підприємство має свій туристичний відділ, що займається бронюванням готелів, авіаквитків та екскурсій для співробітників компанії. Таким чином, туристичні компанії, що мають відповідну ліцензію, офісне приміщення, що відповідає вимогам законодавства та висококваліфікованих робітників, уже втратили більшість своїх корпоративних клієнтів. Це питання вимагає наукових досліджень і врегулювання на державному рівні шляхом відновлення ліцензування тур агентської діяльності, контролю якості надання послуг. Збільшення суми банківської гарантії, про яку наразі іде мова в змінах до «Закону про Туризм», тільки ускладнить роботу невеликих працюючих агенцій і збільшить кількість фізичних осіб, що будуть займатись наданням туристичних послуг вдома.

Щодо співпраці підприємств з навчальними закладами, хочу зауважити, що туристичній галузі потрібні фахівці, які розуміють, що робота в туристичній компанії вимагає творчої та самостійної праці, вміння генерувати свіжі ідеї та пропозиції, демонструючи при цьому готовність успішно реалізовувати їх в умовах високої конкуренції. Отже, зростають вимоги до особистісних та професійно значущих якостей фахівця, що відображають професійну компетентність, забезпечують конкурентоспроможність на ринку праці, сприяють професійній самореалізації та кар'єрному зростанню. Залишається незрозумілим питання, чому незважаючи на щорічну значну кількість випускників зі спеціальністю «менеджер з організації туризму», підприємства скаржаться на недостатність кадрів. З моїх спостережень за 11 років роботи в туристичній галузі, якість підготовки кадрів погіршилась. Лише кілька ВУЗів випускають відповідно під-

готовлених фахівців, що знають іноземну мову, орієнтуються в географії, менеджменті, мають елементарні поняття про сферу послуг. Аналіз стану професійної підготовки фахівців туризму свідчить про невідповідність їх практичної підготовки вимогам працедавців, а саме: недостатнє вміння позитивно вирішувати конфліктні ситуації; невпевненість у здійсненні професійних дій; недостатньо вмінь розробляти екскурсійні та туристичні маршрути, складати їх калькуляцію [2]. Підприємства, зі свого боку, готові надавати студентам місця для проходження практики, навіть з можливістю майбутнього працевлаштування.

Отже, враховуючи сказане, ситуація на підприємствах, що надають туристичні послуги, вкрай критична в плані врегулювання діяльності, забезпечення конкурентного середовища та якості підготовки кадрів, що становить загрозу майбутнього туристичної галузі взагалі.

Необхідно на державному рівні пропонувати вирішення ситуації з ліцензуванням і покращувати якість кадрів, що випускають сьогодні ВУЗи України.

Література

1. <http://www.tourism.gov.ua/ua/communications/public/26453/>
2. Державний стандарт професійно-технічної освіти для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії «Агент з організації туризму». — К., 2006. — 55 с.

*Ю. М. Лозовик, к.е.н., доцент,
доцент кафедри стратегії підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ДІЛОВИХ ІГОР

Лозовик Юрий
Организация виртуальной
практики студентов
с использованием
компьютерных деловых игр

Lozovik Yuriy
Learning through practice
students with business simulations
games

Сьогодні більшість молодих фахівців не мають достатнього практичного досвіду роботи, а більшість роботодавців, у свою чергу, скаржаться на недостатні аналітичні здібності молодих